

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemati mesečno . . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna pettirista (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, aahvale, esmirnice itd.:
 enos olpna pe itvrsta po 18 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettirista po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenmali ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Deželnozborskim volilcem mestne skupine Kamnik-Radovljica-Tržič!

Na željo zaupnikov S. L. S. v mestih Kamnik, Radovljica in Tržič je izvršilni odbor S. L. S. v svoji seji dne 20. t. m. soglasno sklenil, da kandidira pri nadomestni volitvi v tej skupini v kranjski deželni zbor dne 4. marca

Dr. Vinko Gregorič

primarij v Ljubljani.

Ime kandidata je znano širom slovenske domovine, saj je že nešteto krat pokazal globoko razumevanje mestnih razmer in interesov, za katere je tudi vsikdar nastopil z besedo in dejanjem. Gotovo bo častni mandat zastopstva lepih gorenjskih mest v najboljših rokah, ako ga gg. volilci poverijo **dr. Vinku Gregoriču**.

Izvršilni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Susteršič

načelnik.

Današnja številka obsega 6 strani.

Družba sv. Mohorja — kulturna družba in učiteljica slovenskega naroda.

Nekateri slovenski listi so začeli napadati družbo sv. Mohorja, češ, da ni kulturna družba in da ji mora vsak inteligenten Slovenec obrniti hrbet; tako so rekli »Slovan«, »Veda« in »Slov. Narod«.

Leta 1911 smo slavili 60letnico družbe sv. Mohorja; zato bo umestno, če, akoravno »post festum«, pregledamo predale, v katerih je nakopičeno slovstvo, ki ga je izdala duševna mati katoliškega slovenskega naroda in razmotrivamo, ali je ta očiitek opravičen.

Duševni oče Mohorjeve družbe je naš vladika Anton Martin Slomšek, ki

je provzročil ustanovitev naše družbe z namenom, da bi širila dobre slovenske knjige in da bi ohranila katoliško vero in slovenski jezik med našim ljudstvom.

Ko je družba bila še navadno književno društvo, se ni mogla tako razširiti med slovenskim ljudstvom, kakor se je vkoreninila potem, ko je postala cerkvena bratovščina. Svoj procvit ima zahvaliti torej dejstvu, da je postala cerkvena bratovščina, katero je Bog vidno čuval, varoval in blagoslovil. In tako roma dandanes vsako leto okoli pol milijona knjig med slovensko ljudstvo.

Pa pogledjmo, je li bila družba »nekulturna«!

Ne bomo na dolgo in široko naštevati del nabožne vsebine, ki so se našim duhovnikom — a ne samo duhovnikom, ampak tudi celemu narodu priljubila in mu prirastila k srcu. Omenjamo samo »Djanje svetnikov« (1854),

»Življenje svetnikov in svetnic božjih« (z l. 1866), »Slov. Goffine« (z l. 1878 — L. Ferčnik), Volčičevo »Marijino življenje in življenje sv. Jožefa«, omenjamo tudi priljubljeno Križaničevo »Zgodovino sv. katol. cerkve«, Kocijančičevo »Krištusovo življenje« ter dr. Krekove »Zgodbe«. Da so se dobri molitveniki, ki jih je družba izdala, posebno priljubili našemu narodu, to dokazuje tudi to, da ljudstvo še sedaj pridno povprašuje po njih. A tudi naše cerkveno petje je družba povzdignila, ko je izdala »Cecilijo« I. II. cerkveno pesmarico. Izpisati bi morali vse najboljše nabožne knjige, ako bi hoteli navesti vse dobro nabožno slovstvo, ki je povzdignilo naš narod moralno in s tem seveda tudi kulturno.

Labko torej z mirno vestjo trdimo, da je družba na polju nabožnega slovstva v polni meri storila svojo dolžnost. Omenjamo še, s kako slastjo je čitalo ljudstvo Lampetovo knjigo »Jeruzalemski romar«. To je bila nabožna knjiga, a obenem poučna in kulturna knjiga.

Kaj pa je s slovensko mladino? Ali je to zanemarjala? Ne! Ko je bilo naše šolstvo še v povojih, je Einspielerjev »Šolski prijatelj« (1854, 1855) učil slovenske učitelje, učil slovenske stariše, učil slovenske otroke. In naš pesnik Stritar je v svoji starosti zastavil pero za slovensko mladino in ji podal krasen šopek pesmi. Zbral ji je »Jagode« in »Lešnike« ter jo ob »Zimskih večerih« kratkočasil. Treba je bilo samo opazovati našo deco na jezikovnih mejah, kako je slastno prebirala to knjigo, kako se je učila po slikah čitati, s težavo sicer, ker ni poznala niti pismenk, če jih ni slovenski katchet pokazal, a šlo je ččasoma — in ko je prebrala »Jagode«, je segla po drugih knjigah. Slika oživi mrtve črke in oživela je v tem primeru zavest — oživela je narodna zavest. To smo izkusili na Koroškem in videli na lastne oči. In naj sodi kdo o Meškovi »Mladih srcih« kakor hoče, dosegla so isto kakor Stritarjeve »Jagode«, dosegla tem več, ker so slike domače.

In letos se bo naslajala naša mladina ob »Pravljicah« — pravimo n a s l a j a l a, ker Slovenci še nimamo tako lepo opremljene mladinske knjige, kot so letošnje »Pravljice«.

A tudi stariše je učila družba, kako naj izreajo svojo deco — ne družba,

ampak sedanji ljubljanski župan dr. Iv. Tavčar v »Koledarju« 1872.

× × ×

Ali se je družba brigala za gospodarski in zdravstveni napredek slovenskega ljudstva? V polni meri! Zakaj?

Že leta 1867 je izdala Fr. Jančarjevega »Umnege vinorejca«, kateremu je sledil leta 1869 »Umni gospodar« istega pisatelja. Dr. Janko Sernec je izdal »Nauk o gospodinjstvu«, sloveči koroški bučelar J. Sumper, župnik v Skočidolu, kjer je bučelarstvo še sedaj jako razvito, pa »Slovenskega Bučelarčaka«. Tudi trgovci in obrtniki so dobili svoj delež. Ferdo Kočevar je spisal leta 1872 »Kupčijo in obrtnijo«. Istega leta je izdala družba Fr. Govekarjevega »Umnege živinorejca«. Trto so znali že gojiti, a kletarstvo je bilo zanemarjeno, zato je sledilo leta 1873 dr. J. Vošnjakov »Umno kletarstvo«. Dobro je, če ima človek zdravnika doma, zato je romal leta 1874 J. Volčičev »Domači zdravniki« med naše ljudstvo; ta se je že postaral, zato pa je Kneipp v Podgorčevi izdaji prišel ljudi zdraviti; bolnik potrebuje postrežbo — ne samo zdravil. »Postrežbo bolnikom« je leta 1899 preskrbel dr. Homan. Novi časi so prinesli novih iznajdb na gospodarskem polju. Povše je leta 1875 izdal I. snopič »Umnege kmetovalca«. Vošnjak je spisal veliko število spisov gospodarske vsebine, poučil je ljudstvo o hranilnicah in o drugih novih socialnih ustanovah. Leta 1878 je izdal Fr. Kuralt »Umnege sadjerejca«. Za enkrat dovolj knjig gospodarske vsebine. Preteklo je deset let — zopet nove stvari. Leta 1890 izide »Domači živinozdravniki«. Čilenšek pa je učil, katere rastline so škodljive. Dular izda leta 1894—1895 »Umno živinorejco«, Rohrman (1897 i. dr.) »Poljedelstvo«. Kosi »Umnege kletarja«, Koprivnik »Domačega vrtnarja«, Lakmayr pa »Umnege čebelarja«. Vsako leto prinese kaj novega n agospodarskem polju, zato sta začela Rohrman in Dular izdajati »Gospodarske nauke«. In koliko je gospodarskih spisov v raznih Koledarjih! Dovolj!

Videli smo, da je družba prav do bro skrbela tudi za materialno kulturo našega naroda. O drugih panogah družbinega delovanja v kratkem kaj več.

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

XXIV. POGLAVJE.

Dokončano.

Saladin se je ozrl vanje brez pozdrava rekoč:

»Zenska, moje poročilo si prejela. Dobro veš, da ti je dostojanstvo vzeto in da so ž njim ugasnile vse obljube. Veš pa tudi, da prihajaš sem, da umrješ smrt verolomnih žensk. Je-li tako?»

»Znano mi je vse to, veliki Salah-ed-din,« odgovori Rozamunda.

»Povej mi tedaj, ali prihajaš iz svoje proste volje, neprisiljena, in zakaj kleči poleg tebe vitez gospod Wulf, ki sem mu prizanesel življenje?»

»Prihajam prav iz svoje lastne volje, kakor ti potrdijo tvoji emirji. Moj sorodnik pa naj odgovori sam.«

»Sultan,« je rekel Wulf, »prišel sem z gospico Rozamundo kot sorodnik in obdolženec, kajti njen greh proti tebi je tudi moj greh. Njena usoda je moja usoda.«

»Proti tebi nimam ničesar, saj sem

ti že odpustil. Zato si moraš že izbrati svojo lastno pot.«

»Brez dvoma,« odgovori Wulf; »ker sem edini kristjan med mnogoštevilnimi prerokovimi sinovi, pač ne bo težko najti prijateljskega scimitarja, ki mi pomaga na tej poti naprej. Prosim pa tvojo dobroto, da bodi njena usoda moja usoda.«

»Kaj!« je rekel Saladin. »Pripravljen si umreti ž njo, da si mlad vitez in se ti svet smehlja in vabi v svoje razkošje?»

Wulf se nasmehne.

»Dobro. Kdo pa sem jaz, da bi se postavljaj med norca in njegovo nesramet? Dovoljujem ti to milost. Tvoja usoda bodi njena usoda. Wulf D'Arcy, izpil boš kupo s sužnjo Rozamundo do zadnje in najgorenjeje usedline.«

»Druzega si ne želim,« reče Wulf hladno.

Nato se Saladin ozre na Rozamundo in reče:

»Zakaj si prišla sem, da izzoveš moje maščevanje? Govori!»

»Prišla sem, mogočni vladar, da te prosim za jeruzalemsko ljudstvo, ker mi je bilo rečeno, da si pripravljen poslušati edino glas te svoje sužnje in nikogar drugega. Glej, pred veliko meseci si imel prikazen. Trikrat se ti je sanjalo, da bom jaz, tvoja nečakinja,

ki me nikdar nisi videl, rešila veliko življenje in uglasila pot do miru. Zbok tega si me odrgal mojemu domu, provzročil krvavo smrt mojega očeta, kakor jo hočeš zdaj provzročiti njegovi hčeri. Po mnogem trpljenju in velikih nevarnostih sem prišla tebi v roke in obsipal si me z velikimi častmi. Vzlic temu pa sem jaz, ker sem bila kristjana in sita klanja in nasilja nad mojimi rojaki, skušala pobegniti od tebe, da si me bil posvaril, da je plačilo za to smrt. In končno se mi je s pomočjo bistroumnosti in žrtvovanja Masude v resnici posrečilo pobegniti. Sedaj se vračam, da prejmem to plačilo; glej, tvoja prikazen je izpolnjena — ali vsaj ti jo lahko izpolniš, če ti Bog navda srce z milostjo in če spoznaš, da sem prišla prav iz svoje lastne volje, da prosim tebe, Salah-ed-din, da prizanesesh mestu. O gospod, velik si; bodi tudi velik v usmiljenju. Kaj ti bo pomagalo, ko pride i zate sodni dan, če pridodeneš osemdeset tisoč mrtvih milijonov od tebe pomorjenih in ž njimi novih tisočev svojih lastnih rojakov, kajti bojevniki iz Jeruzalema nočejo umreti nemaščevani? Daj jim življenje, daj jim prostost in pridobi si s tem hvaležnost celega človeštva in odpušcanje pri Bogu, ki je nad nami.«

Tako je govorila Rozamunda, iz-

tegnila roke proti njemu ter umolknila.

»Vse to sem jim že ponudil, a oni so pogoje zavrgli,« odgovori Saladin. »Zakaj bi sedaj sprejemal pogoje, ko so premagani?»

»Mogočni vladar,« je rekla Rozamunda, »ali šteješ ti, ki si sam tako hraber, onim vitežom in vojakom v zlo, ker so se obupno bojevali proti toliki premoči? Ali jih ne bi imenoval bojazljivce, če bi predali mesto, kjer jim je umrl Izveličar, ne da bi darovali vse svoje sile v njegovo obrambo? Utrujena sem! Ne morem več govoriti. Samo še enkrat te najponižnejše na kolenuh prosim, da izpregovoriš besedo usmiljenja in ne pripustiš, da bi se tvoje zmagovalne omadeževalo s krvjo žensk in nedolžnih otrok.«

Rozamunda se je vrgla nato na obraz, prišla z rokami za rob njegovega kraljevskega oblačila in si ga pritislila na čelo.

Tako je ležala tam v mesečini in smrtna tišina je legla na vso ogromno vojsko, ki so čakali iz njegovih ust razsodbe o njeni usodi. Saladin pa je sedel nepremično kot kip ter zrl na kupole in stolpe jeruzalemskega mesta, ki so se videli ostro začrtani ob temnomodrem nebu.

(Dalje.)

Ugoden razvoj avstrijsko-ruskih pogajanj glede Albanije.

REZERVISTI NA SEVERNI MEJI SE ODPUSTE ŽE JUTRI?

Pariz, 27. februarja. Peterburški dopisnik »Matina« poroča, da sta se ruska in avstrijska vlada tako sporazumeli, da se v obeh državah istočasno prične z demobilizacijo. Ta sklep je bil storjen v konferenci, ki se je vršila v Carskem selu pod predsedstvom carja samega. Sklep se smatra za posledico cesarjevega lastnoročnega pisma carju Nikolaju in misije princa Hohenlohe. Trdi se, da bi se bil sklep storil že prej, če bi princ Hohenlohe po svojem povratku na Dunaj ne bil zbolel in bi se bil prej pri cesarju javil.

Berolin, 27. februarja. V tukajšnjih diplomatskih krogih se potrjuje vest, da je na gališki meji v kratkem pričakovati demobilizacije in da se avstrijsko-ruska pogajanja ugodno razvijajo. Proglas v tem smislu ima še pred jubilejem Romanovih iziti. Obenem se izda tudi obširno pomiloščenje. Včerajšnji kronski svet v Carskem selu se je bavil z obema zadevama.

Gradec, 27. februarja. »Tagespost« poroča, da se bosta demobilizacijska dekreta objavila v soboto in da bo takoj odpuščenih z gališke meje 22.000 rezervistov.

Berolin, 27. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga: Ruski diplomatski krogi potrjujejo, da Rusija soglašala, da pripade Skader Albaniji, če dobi balkanska zveza Peč, Prizren, Dibar in Djakovo, in če se prepušči zaveznikom, da si sami razdele kraje. Na tem stališču stojita tudi Francija in Anglija. Zvezo Albanije in Črnogore pod vlado črnogorskega kralja, ki jo je priporočala Rusija, je trozveza enostavno odklonila. Vendar pa ostane pri tem, da bo vzajemna trojica energično podpirala črnogorsko zahtevo, če pade Skader.

Balkanska vojska.

ČRNAGORA SE UPIRA AVSTRIJSKO-RUSKEMU SPORAZUMU GLEDE SKADRA.

London, 27. februarja. Črnogorski kralj Nikola apelira na ruskega carja, da naj ne dovoli, da bi se Skader spojil z Albanijo.

London, 27. februarja. Črnogorski pooblaščenec v Londonu Popović je včeraj v itmenu svoje vlade podal na zunanjem uradu sledečo izjavo:

»Moja vlada nima razloga, da bi izpremenila svoje namene glede na osvojitve in posest Skadra. To je za Črnogoro absolutno življensko vprašanje. Berolinska pogodba je priznala to dejstvo, ko je določila, četudi z nepraktično in slabo formulirano opombo, da mora Turčija dovoliti Črnigori dohod k morju čez svoje ozemlje. Žrtve, ki smo jih doprinesli temu namenu, so velike. Diplomate veseli z Rusijo na čelu lahko sklenejo kakršenkoli sporazum, ostane pa vprašanje, če dovolijo evropski narodi, da se izvrši. Tudi če bi dobila Črnagora vse ozemlje, ki ga želi, ne bi bila ta nevarnost za nikogar, temveč bi Črnagora le dobila možnost, da živi neodvisno, drugo pa od Evrope nič ne zahteva. Črnagora je zaslužila, da doseže ta cilj, s krvjo, ki jo je žrtvovala dve stoletji v ta namen. Zato vztraja Črnagora z vso energijo na svojih zahtevah, tembolj ker vidi, da hoče evropska diplomacija osnovati ob njenih mejah, na zemlji, ki je vsa poškopljena s krvjo njenih sinov, novo državo, ki ni doprinesla prav nobene žrtve za svoj obstanek, pač pa je mnogo žrtvovala za nasproten rezultat. Naša stvar je pravična. Vsi naši zavezniki so z nami. Hrabrost je porodila Črnogoro in ji je doslej omogočala, da si je ohranila življenje. Če je to njena usoda, pomaga junaštvo Črnigori tudi umreti. To je naša zadnja beseda.«

Berolin, 27. februarja. »Neue Freie Presse« izve iz Berolina, da Rusija Skader brezpogojno prizna Albaniji, naj se drži ali pade, pač pa vztraja na tem, da vsa druga mesta pripadejo Srbiji in Črnigori. Upati pa je, da se Rusija glede nekaterih mest še uda in se kmalu sklene popoln sporazum.

Dunaj, 27. februarja. »Fremdenblatt« se opravičuje, češ, da ni hotel pomirjevalnih besedi grofa Stürgkha oslabiti. Priznava, da je Stürgkh podal svojo izjavo v sporazumu z zunanjim ministrom.

NA BOJIŠČU NI NIČ NOVEGA.

Carigrad, 27. februarja. Današnje uradno naznanilo z bojišča slove: Od Bulairja do Čataldže in v vojaškem zbiru nobene izpremembe. Sovražnik

je včeraj v smeri proti Odrinu vzdrževal slabo kanonado. Artiljerijski dvo-boj se je na vseh frontah, zlasti pa na vzhodu, nadaljeval.

Pariz, 27. februarja. »Matina« poroča iz Carigrada: »Sedanja koncentracija novih bulgarskih sil med Enosem in Dimotiko dokazuje, da mislijo zavezniki nadaljevati svoj operacije, čim bode dopustilo vreme. Ali tudi galiipska črta je videti tako silno utrjena, kakor ona pri Čataldži. Neki tujec, ki je prišel iz Galipolija, potrjuje izjave raznih turških častnikov, rekoč: Izven dvoma je, da nalete Bulgari pred Galipolijem na enake težave, kakor pred Čataldžo, Ožina, ki tvori za Bulairom prehod na polotok, je izvrstno opremljena za obrambo. Razun treh fortov Napoleon, Sultanie in Viktorie, ki so bili pojačani z utrjenimi nasipi, so Turki tukaj koncentrirali neštene topove. Ta črta, če je opremljena z zadostno artiljerijo in s četami, na pravi iz Galipolija pozicijo, ki se mora zavzeti samo po rednem obleganju. Bulgari niso mogli doslej nastavit več kakor en srbski oblegovalni top in nekoliko poljskih kanonov. Vrhutega se mora omeniti, da dela izredno slabo stanje cest Bolgarom velikanske težave pri dovažanju živeža. Tudi ne morejo računati na to, da bi obkolili Turke, zakaj utrdbe se širijo od morja do morja. Edina možnost za zaveznike je ta, da poizkusijo s pomočjo grške mornarice izkrcavanje v seroškem zalivu in da pridejo na višave severovzhodno od Galipolija. Ali na obleganju seroškega zaliva je izkrcanje samo na treh točkah mogoče, te pa so od Turkov izvrstno zastražene. Turške čete niso več to, kar so bile ob izbruhu vojne.«

Carigrad, 27. februarja. »Jeune Turc« izve, da je veliki vezir o priliki svojega nedavnega obiska pri poslanikih Francije in Rusije izjavil, da je šla Turčija v svojih zadnjih predlogih do skrajnih mej popustljivosti in da kaj več ne more dovoliti.

London, 27. februarja. Iz Carigrada javljajo, da so bili vsi doseženi napori Turčije, ki je želela, da bi se obnovila mirovna pogajanja na podlagi njenega odgovora, brezuspešni.

London, 27. februarja. Dasi nastopajo »Tanin« in drugi mladoturški časopisi za nadaljevanje vojske, so vendar dobro poučeni politični krogi prepričani, da napreduje na vodilnih mestih od dne do dne spoznanje, da je sklep miru neizogiben.

Peterburg, 27. februarja. Tukajšnji bulgarski poslanik izjavlja: »Kadar bo Odrin prepuščen Bulgarom, bo ta pripravljen na mirovna pogajanja pod starimi pogoji, ne da bi prihajala z novimi zahtevami. Novo mirovno pogajanje se mora na vsak način vršiti na bojišču.«

Milan, 27. februarja. »Corriere della Sera« poroča iz Belgrade, da je dospel v Belgrad srbski poslanik v Sofiji v zadevi mirovnih pogajanj, ki jih namerava Turčija z balkansko zvezo zopet pečati. Ministrski svet je nato sklenil, da se morajo mirovni preliminariji najprej ugotoviti med zavezniki in Turčijo, nadalje je zahtevati vojno odškodnino in nove meje med Bulgarijo in Turčijo.

GENERALNI NASKOK NA SKADER?

Dunaj, 27. februarja. Dopisnik »Wiener Allg. Ztg.« je baje iz najboljšega belgrajškega vira izvedel, da je srbska vlada v sporazumu z grško in črnogorsko sklenila, da pošlje Črnogorem jako izdatno pomoč, da se doseže padec Skadra. Ta srbski ekspedicijski zbor se bo vkrcal v Solunu in postavil na suho v lukah: Draču, Medovi in Baru. Zbor bo obsegal nad 30.000 mož, 10 težkih oblegovalnih in 24 poljskih topov, ženijski zbor in potrebno municijsko opremo. Za transport bo služilo 52 do 54 grških prevoznih parnikov, ki jih bosta spremljala dva torpedna čolna.

VSI SO SE ŽE VOJSKE NAVELICALI. TURČIJA IN BULGARIJA SE ŽE NE OFICIJELNO POGAJAJI.

Pariz, 27. februarja. Več tukajšnjih časopisov prinaša očitno oficijozno vest, da se v Peterburgu med bulgarskim poslanikom in poficijelnimi zastopniki turške vlade vrše zaupni pogovori v svrhu sklenitve miru med Balkansko zvezo in Turčijo. Ruska vlada se teh dogovorov ne udeležuje. Turčija da je Peterburg za pogajanja zato izbrala, ker upa, da bodo pogajalci tam varni pred opasnimi vplivi in da bo ruska vlada v danem s lučaju Bulgarom svetovala zmernost.

V CARIGRADU SE PRIPRAVLJAJO NA REVOLUCIJO.

Carigrad, 27. februarja. Za varnost reda v Carigradu in preprečenje vsakega poizkusa, povzročiti nemire ali kak pre-

vrat, je vlada izdala stroge varnostne odredbe. Sem spada med drugim nov policijski red, ki ga je objavil uradni list. Po novih določbah imajo policijski uradniki pravico rabiti orožje: ako so napadeni sami ali druge osebe in ako je le z orožjem mogoče preprečiti beg zločincev. Ako za vzdrževanje miru dosežane policijsko moštvo ne bi zadostovalo, so valiji, oziroma v Carigradu notranji minister upravičeni, da s pismenim ukazom na vojaškega poveljnika zahtevajo vojaško pomoč. Že nekaj dni nadzorujejo oblasti konak bivšega poveljnika prvega vojnega zbora, Javer paše, kjer imajo člani vojaške lige tajne sestanke. Obласти sumijo, da pripravljajo ligaši revolucionarne oklice za razdelitev med ljudstvom.

NAŠ PETERBURSKI POSLANIK OSTANE NA SVOJEM MESTU.

Peterburg, 27. februarja. Avstro-ogrski poslanik grof Thurn-Valsassina je zastopnika c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada pooblastil izjaviti, da je vest, ki jo je prinesel neki tukajšnji list, češ, da se je poslanik zadnji čas opetovano obrnil na Dunaj s prošnjo, da ga prestavijo na drugo mesto, docela neresnična. Dejstvo je le, da je poslanik nedavno vsled neugodnega podnebja močno obolel na influenco, a je sedaj zopet popolnoma zdrav.

ZAKAJ SO BULGARI SKLENILI PREMIRJE PRI ČATALDŽI.

Skozi Patras potujoči polkovnik srbskega generalnega štaba, Pavlovič, je izjavil poročevalcu lista »Patris«, da so Bulgari zato sklenili premirje pri Čataldži, ker se jim je vsled vednega dežja in razmeščane zemlje večina kanonov tako v zemljo vdrla, da so postali topovi nerabni. Bulgarski mirovni posredovalci so zato izvolili tak kraj za posredovanje, da niso mogli Turki te nesreče izvedeti. Vsled tega so Bulgari nasproti Turkom še zdaj precej pojenljivi.

Albanske novice.

(Od našega posebnega korespondenta.)

Albanski kongres.

Trst, 28. februarja. Albanski kongres, ki se odpravi to soboto v Trstu, bo obravnaval vprašanje samostojnosti, mej in vladne oblike Albanije, kakor tudi, da se odpravi blokada Albanije in da zapuste deželo tuje čete. Z osebnim vprašanjem, kdo zasede prestol, pa se kongres ne bo pečal. Kongresa se bodo udeležili delegati Albancev tako iz matere dežele, kakor iz inozemstva, razun povabljenih gostov in notablov. Vest, da pride v Trst tudi Kemal bej, pa se ne obistinja.

Obleganje Skadra.

Trst, 28. februarja. Albanec, ki je iz Skadra ušel, pripoveduje, da so Črnogorci vsled težkih izgub popolnoma utrjeni. Poslopje laške tobačne režije v Podgorici je prenapolnjeno črnogorskih ranjencev. Poveljnik Skadra, Hasan Riza, je bolan. Tridnevno bitko pri Brdici, kjer so Turki vrgli sovražnika z ogromnimi izgubami nazaj, je vodil Essad paša, ki ima pod seboj tudi 12.000 Albancev iz Kroje, Matija, Debra, Jirane in Elbassana.

Kako se Albanec maščuje.

Trst, 28. februarja. Albanski vodja Bekir beg, ki biva zdaj okoli Janine, je pred tremi leti umoril grškega škofa v Horici. Grki so zdaj, da se maščujejo, vso njegovo rodbino spekli v neki peči. Bekir beg je nato 11. februarja t. l. prosil janinskega poveljnika, naj mu da na razpolago nekaj albanskih prostovoljcev iz Janine, da Grke iznenadi. In res je Bekir beg neki grški polk pri Losani ponoči napadel in ga tako potolkel, da je bilo okoli 1000 mrtvih.

Iz državnega zbora.

Gosposka zbornica.

V včerajšnji seji gosposke zbornice je prišla na dnevni red odprava §§ 85. in 86. obrtnega reda, po katerih se delavec, ki zapusti delo, z zaporom kaznuje, oziroma prisili s silo, da se zopet na delo vrne.

Poslanska zbornica je ta dva paragrafa, ki ne dišita posebno po socialnem duhu sedanjega časa, odpravila, ker se je tudi vlada proti njima izrekla.

Včeraj je imela o celi stvari odločiti gosposka zbornica.

Poročevalec narodno-gospodarskega odseka, baron Parisch, je predlagal, naj zbornica odkloni to spremembo in preide na dnevni red. Njegovo utemeljevanje pa je bilo silno puhlo in prazno. Skliceval se je na razne proteste, ki so došli od kapitalistov na gosposko zbornico proti odpravi teh paragrafov in poudarjal, da se morajo itak vse določbe v delavski pogodbi predrugačiti in da ne gre samo teh dveh paragrafov spreminjati.

Odgovarjali so mu: baron Schey, dvor. svetnik Filipovič in trgovinski minister dr. pl. Schuster. Schey je dejal, da je gosposka zbornica za to tukaj, da varuje življenske koristi države in ljudstva, če so v nevarnosti in da je pripravljena v ta na-

men tudi proti sklepom poslanske zbornice nastopiti. Ni pa za to tukaj, da bi nalašč iskala malenkostnega spora v vprašanjih ki se pojavljajo v boju za koristi in interese. Na polju zasebnega pogodbenega prava je kazni danes nekaj nezaslišanega. Zato predlaga, naj se predlog narodno-gospodarskega odseka vrne nazaj odseku ki ga naj primerno preštudira in popravi. Dvorni svetnik Filipovič je pripomnil naj zbornica zaradi takih nepomembnih stvari ne išče spora s poslansko zbornico in naj se predlog barona Scheya, s katerim vlada soglašala, sprejme.

Pri glasovanju je obveljal predlog odseka s 64 glasovi proti 57.

Zbornica je nato sprejela postavbo o kužnih in nalezljivih boleznih.

FINANČNI ODESEK.

Včeraj popoldne je zboroval finančni odsek državnega zbora, v katerem sta poročala dr. Steinwender kot poročevalec in dr. Šusteršič kot soporočevalec o načinu, kako naj se razdele novi davki med posamezne dežele.

V slučaju, da bo znesel prispevek, ki ga bo dala država iz novih davkov na žganje deželam, 60 milijonov kron, se bo razdelila ta vsota tako-le: 35 milijonov po ključu iz leta 1901 s praecipui, 10 milijonov po številu prebivalstva in 15 milijonov po zavitem žganju. Doneski iz osebne dohodnine se bodo razdelili po realnih davkih.

Danes dopoldne ob 10. uri se je začela zopet seja.

NARODNO-GOSPODARSKI ODESEK PROTI VOJNIM HUJSKAČEM V ZUNANJEM MINISTRSTVU.

Na dnevni red je prišlo 12 prošelj centralne zveze tkalcev na severno-vzhodnem Češkem, katere je vložil poslanec Choc. Ob tej priliki se je poudarjala velika revščina in beda, ki je zavladala v severnih deželah vsled sedanjih razmer in prišlo je v razgovor tudi čudno postopanje časnikaškega biroa zunanjega ministrstva, ki zalaga liste s svojimi noticami in poročili o vojnem stanju.

Sprejele so se sledeče resolucije: Prošnje za odpust poklicanih rezervistov naj se rešijo hitro. Država naj podpira po krizi prizadete obrtne kraje z državnimi naročili in z odpoklicanjem poljskih delavcev z avstrijske meje.

Posebno odločno se je postavil po robu čudni pisavi našega zunanjega urada dr. Licht. Naštevaj je gospodarske žrtve in katastrofe sedanjega položaja in obžaloval zunanji urad, ki že nekaj časa zalaga domače in tuje liste s poročili, ki so samo sposobna zaupanje v odkritost naše zunanje politike naravnost uničiti. Vzemite v roko samo mednarodne liste v tujini, pa pogledajte kako pojmi se širijo o naši zunanji politiki. To obnašanje časnikaškega biroa zunanjega ministrstva je v veliko veselje ljudstva v kričečem nasprotju z nameni našega cesarja. Tudi stališče, katero je zavzelo uradno časopisje nasproti cesarjevemu pismu v Peterburg, je naravnost obsodbe vredno!

Dr. Krek je v isti seji opozarjal vlado na posledice vojaških priprav v Dalmaciji. Šole stoje prazne, ker so se vpoklicali učitelji k vojakom. Vino se ne more v denar spraviti zaradi denarne krize. Polja in vinogradi, ki bi se morali že pred tedni začeti obdelovati, stoje neobdelani, ker so poljski delavci na meji. Vse to utegne provzročiti v Dalmaciji lakoto.

PREISKAVA ODDAJE MORNARIŠKIH DEL.

Pododsek proračunskega odseka za preiskavo oddaje mornariških del tvrdkam izven države je prosil mornariško oblast, naj mu da na razpolago vse akte, ki se tičejo oddaje doka tujim tvrdkam. Mornariška uprava je dala na to odgovor, da tega ni v stanu storiti. Pododsek je sklenil, da ne vzame tega na znanje in da odločno zahteva, da se mu ti podatki predložijo.

Dnevne novice.

+ **Slava dr. Ante Starčeviću.** Danes je 17 let, odkar je zatisnil oči veliki voditelj hrvaškega naroda, dr. Ante Starčević. Vsi Hrvati se danes spominjajo moža, ki je razvil zastavo hrvaške svobode, ko je Bulgarska še ječala v robstvu... K delu za obnovitev velike Hrvatske je dr. Starčević vzbudil Hrvate. In obnovev velike Hrvatske pride, ako se bomo zvesto držali dr. Starčevićevega naročila: »Naj bo narod hrvatski složen, naj se pripravljajo na učenje in delo na čas, ko bodo dogodki, ki niso od nas odvisni, prisilili vlastodržce, da nam vrnejo naša prava; vsaka druga pot in poizkus bi bil samo na škodo Hrvatske.« — Slava Ante Starčeviću!

+ **K vprašanju službene pragmatike in finančnega načrta** se nam piše z Dunaja 27. t. m.: V današnji zbornični seji je poslanec Fink v imenu krščan-

ako - socialne stranke izjavil, da je stranka z ozirom na službeno pragmatiko sklenila sprostiti predlog, da se v svrhu rešitve finančnega načrta vrše plenarne seje tudi prve tri dni velikega tedna. Zastopniki ostalih strank so se izrekli za Finkov predlog. V jutrajšnji konferenci načelnikov se najbrže poda predlog, da se fin. načrt reši še pred Veliko nočjo in se fin. predloge takoj po končni rešitvi v odseku postavijo na dnevni red prihodnje plenarne seje. Vendar je pa rešitev fin. načrta še pred Veliko nočjo v prvi vrsti odvisna od nadaljnjega poteka poljske - rusinskih pogajanj in zlasti od pogajanj v gališkem odseku za volilno reformo.

+ V srednjem veku. Avstrijsko nemško časopisje polemizira zdaj med seboj, kaj naj se napravi s Slovenci. Neki dr. Ritter zahteva, da se Slovenci s Trstom vred priklonijo bodoči nemški državni skupini, Iro je pa za to, da se tudi Slovenci odkažejo bodočemu jugoslovanskemu državnemu telesu. To je čisto tako kakor v onih časih, ko so se Pegami in Lambergari ali pa vemožni grofi na Turjaku in velerodni baroni Lichtenstein pripravili za par kmetov, komu pripadajo in kdo jim bo smel kožo strojiti. Nemci si celo rečejo lahko predstavljajo, pa se jim zdi, da smo avstrijski Jugoslovani kakor oni kmeti, ki ga je hčerka orjaka nesla z njive v culi domov in postavila z oralom in konji vred na očetovo mizo. Vendar pa nismo več v tistih lepih pravih časih.

+ Pametna beseda! Piše se nam: Človek bi mislil, ko čita v »Edinosti« jeremiade o »klerikalni propagandi«, »kranjskem prepisu«, o »boju na nož«, o »bratomornem boju« itd., da mora biti po nekaterih krajih v Istri strašno krvav boj in da se kri kar v potokih preliva. V resnici pa ni tako hudo in vlada ravno v onih krajih najlepši mir. Zakaj se torej »Edinost« toliko razburja in vidi v svoji bujni domišljiji tako strašne prikazni? Ustanovi se v kaki duhovnjaki Marijina družba, katera je ravno za Istro velikankega pomeka, ker zabaja velika večina naših deklet v Trst in v druga primorska mesta — za »Edinost« je to »klerikalna propaganda«! Vprašamo pristase »Edinosti«, imajo li oni kako boljše sredstvo za vzgojo pošteni deklet in krepostižen žen...? Ustanavljajo se v novjšem času v Primorju »izobraževalna društva«, »kmečke zveze«, katerih namen je ljudstvo gospodarsko in kulturno dvigniti — to je za »Edinost« »kranjski prepis«. Pri večini zadrug v Istri sodeluje slov.-hrvatska duhovščina. Pri svojem delovanju, samoočelbi umevno, zastopajo krščansko stališče — za »Edinost« je to »bratomorni boj na nož« itd. Nikdar pa se ne drzne »Edinost« principielno napadati navedenih in sličnih društev ter razložiti njihovega pomena. Vedno se zvija le s puhlimi frazami, kakor mačka okoli vrele kaše. Dobro vemo, zakaj. Pokažite se v pravi luči in izgubili boste veliko večino svojih naročnikov na deželi, ostala bo le še pri kakem liberalnem krmarju. Pristaši »Edinosti« v Trstu in okolici pa že tako vedo, da je to sama komedija in segajo večinoma po drugih časopisih, posebno po »Slovencu«.

— Velike zapuščine. Posestnica Katarina Beterski v Zagrebu, o katere smrti smo včeraj poročali, je volila raznim hrv. društvom in zavodom 150.000 K. Slovenci, spominajte se v oporoki »Slovenske Straže«. Tako bodete meli zavest, da bodete izročili zapuščino poštenemu delu za narod.

Slovensko kat. akademsko društvo »Dan« v Pragi si je izvolilo za letni tečaj 1912—13 na obnem zboru ta odbor: predsednik M. Zavadlaj, jurist; podpredsednik in blagajnik Janko Koser, jur.; tajnik France Bratina, jur.; gospodar in knjižničar Jože Koruza, jurist.

— Slovenskim odvetniškim in notarskim uradnikom. Cesar nismo pričakovali, se je zgodilo. Substitucijska pravica pisarniških uradnikov za celo Avstrijo je od justičnega odseka poslanske zbornice sklenjena. Strokovna izobrazba se bode postavnim potom priznala. V kratkem dobimo svoje strokovne šole. Strokovne in socialne pravice so pribojevane. Delovalo se bo še naprej v dosego raznih drugih naših utemeljenih zahtev. In čegavo delo je to? Kdo izmed Vas ima še pogum, izreči mnenje, da organizacija nima pomena? Kolegi in kolegije širom naše črke domovine in Vi tovariši goriški, tržaški, dalmatinski! Veliko zahvalo dolgujete združeni organizaciji! Ne dopustite dalje, da bi delovala le počica organiziranih kolegov, temveč pristopajte v obilnem številu svojim strokovnim društvom, da bode mogoče zasnovati v kratkem »Zvezjo jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov«,

koja zveza bo za Vas in Vaše družine velikanskega pomena! Prijave sprejema Josip Christof, odvetniški sollicitator v Ljubljani. — Na delo torej!

— Razpisana srednješolska mesta. Od 7. do 25. svečana so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljstvo mesto: Moravska Ostrava (r. 31. III.). — Verouk: Dunaj XIV. (rlg. R. 10. III.), Dunaj XIII. (g. R. 15. III.), Trst (g. R. 15. III.). — Klasična filologija: Dunaj VI. (g. L. G. 28. II.), Maribor (g. L. G. sl. event. Sl. 12. III.), Trst (g. L. G. d. 15. III. dve mesti). — Moderna filologija: Dunaj II. (r. D. F. 15. III.), Lipnik (r. D. F. 15. III.), Brno (r. D. F. 15. III.), Dunaj II. (r. D. F. 15. III.), Trst (g. D. I. g. 15. III.). — Historična skupina: Ljubljana (L. B. H. H. d. ali sl. 20. III.). — Prirodopisna skupina: Dunaj XI. (r. Ng. Ch. 1. III.), Karlovi vari (rlg. Ch. m. nl. 27. III.), Sternberg (r. Ng. m. nl. 31. III.). — Matematična skupina: Bělsko (r. M. Nl. 10. III.), Dunaj XI. (r. M. Nl. 1. III.). — Prostorno risanje: Pulj (r. Z. 5. III.), Trst (r. Z. 1. IV.). — Telo vadba: Trst (r. T. 1. IV.). — Suplente: Dunaj I. (rlg. R.), Inomest (g. L. G.), Litomerice (g. L. G. d.), Zatec (g. D. I. g.), Dunaj III. (L. B. A. H. D.), Gorica (g. H.), Dunaj (Nadvojvoda Rainer - rlg. H.); asistentski mesti: Dunaj III. (r. Z.), Dunaj IV. (r. Z.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— Iz Kranja se nam poroča, da se je pri javni dražbi, vršči se dne 24. in 25. februarja t. l., v Kranju Tomaž Pavšlerje v i h premičnin prodalo za 6564 K 52 v., skoro dve tretjini cenilne vrednosti. Večinoma šare je pokupil Rudel Kokalj, veleposesnik, veletrgovec in veleindustrialec itd. v Kranju. Sedaj pridejo na vrsto premičnine in nepremičnine Pavšlarjeve gospe, potem pa Sodarjeva posestva.

— V Mekinjah in sosednjih vaseh je veliko pomanjkanje vode. Vsi vodnjaki, z novim, 20 metrov globokim šolskim vodnjakom vred, so suhi. V najhujši zimi morajo hoditi na Bistrico po vodo. Kaj bo poleti? Ali v slučaju ognja? V prejšnjih letih ni tolikrat zmanjkalo vode, ker je ni tovarna za smodnik toliko porabila; sedaj pa je ob najmanjši suši zmanjka. Že lansko leto je bil ogled za vodovod in se nam je obljubilo, se bodo tal o naredili načrti; zadeva pa je, kakor se vidi, zaspala. Sedaj naj bi deželni odbor odredil, da se pregleda oni studenec, ki je namenjen za vodovod, ako je dovolj močan.

— Nesreče nikoli ne počivajo. Posestnika sin, sedemletni Janez Zabret v Topolah pri Mengšu, je šel doma neopažen na pod. Tam pa je tako nerodno vrtil slamo-rezni stroj, da mu je odrezal mezinček leve roke. — Izvošček France Vernik je šel na Dunajski cesti v neki gostilni na stranišče. Pri tem pa je na stranišču padel in si zlomil desno nogo. — Kajzar France Lotrič je na potu iz Dražgoš, ko je šel po neki ozki stezi, padel v jarek in se na glavi nevarno poškodoval. — Strušarski pomočnik Janez Arko se je v Sodražici pri delu vžagal s cirkularno žago v desno roko in zadobil težke okvare.

— Priporočljiv trgovski pomočnik. Franc Poljanec iz Tržiča je bil kot trgovski sotrudnik pri g. Kastelicu, trgovcu v Kandiji. Pohajal je okovan z zlatom po vseh krčmah in si prav dobro privoščil. Vsiljeval se je v boljše družbe. Edmunda Kastelica pa so ljudje opomnili, da ima mož dolge prste. Zato je Kastelic pazil in zalotil Poljanca kot uzmoviča. V registrovalno blagajno je vedno menj vlagal kot je skupil. Kastelic ga je odslavil. Predno pa je Poljanec odšel iz Kandije, vzel si je na bodoči račun pri trgovcu Lakner spodnje zimske obleke in pri čevljarju Vesel pa za pustne veselice lakaste čevlje. S temi rečmi se je napotil neznanu kam. Po treh mesecih pa se je znašel pri trgovcu Oskarju Schmittu v Ljubljani, katerega je pa zelo občutno okradel. Vtaknili so ga v luknjo.

— Vsled splašenja konja poškodovan. Jože Pelc iz Srebrnič je novico o svoji smrti prestrašeno prebral in vskliknil: »No, kaj tebe so me že zapisale med mrtve, jaz sem pa še pri korajži!« — Pelc in Zupančič in drugi vsled nesreče poškodovani so vsi izven nevarnosti in se na vrtu »Usmiljenih bratov« v Kandiji solnčijo.

— Škrlatinka. V Novem mestu je zopet začela vladati škrlatinka. Veliko otrok leži na tej bolezni v bolnišnici in zelo hitro mrejo. Kljub sanitetnim odredbam se ta usodepolna bolezen širi. — **Tudi za službo grobokopa je v sedanjem času vedno več prosilcev.** V Novem mestu je umrl Franc Mrvar, ki je 31 let opravljal posle grobokopa. Za to službo je pa sedaj prava konkurenca. Prosilcev je mnogo in med njimi pravi konkurentje. Franc Progar, vpo-kojen železničar, ponudil je, da koplje grobe, ne kakor sedaj, po 4 K, temveč po 3 K. Jože Illov, čevljar, pa celo po 2 K, pravi, kakor je bila stara tarifa — 1 gld. Nace Bedenk, ki pa ima od časa

bolezni grobokopa od pokopališča ključa, pa s tem ni zadovoljen in pravi, ker se vse draži in ker se je mrtvogledniku zvišala taksa na 2 K, da on zato ne more delati ceneje kakor dosedaj. Dan za dnem je več prosilcev. Za katerega se bo g. župan Rozman odločil, še ni znano.

— Umrl je v Brusnicah na Dolenjskem »Brunsniški cesar« to je starček Janez Zupančič, kateremu so rekli tudi »Dobrovoljec«. Starček je imel navado reči: »Denarja dost — kjer ga je kaj. Jaz sem brunsniški cesar«.

— Nesreča v gozdu. Včeraj je delavec Ivan Galjot v Naklem podiral v gozdu drevje in je pri tem eno padlo nanj in ga tako poškodovalo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico. Ubogi ponesrečenec je med vožnjo vsled bolečin tako kričal, da se je vsakemu v srce zasmilil.

— Vremensko poročilo iz Bohinja. Vremensko poročilo od danes se glasi —9° C. pod ničlo, vreme jasno, sankališče zelo dobro, za smuči sneg v gornjih legah. Vsled tega ugodnega poročila se bode nadaljeval smuči tečaj v nedeljo ob 9. uri jutraj in bo poučeval g. poročnik Šeškerko.

— Dunajska podružnica S. P. D. priredi dne 1. marca 1913, ob pol 8. uri zvečer v klubovi sobi hotela »Pošta«, Dunaj I., Fleischmarkt 16, prvi občni zbor.

— Novice iz Amerike. Slovenska naselbina v Waukegau, Ill., je pričela akcijo za zgradbo »Slovenskega Narodnega Doma«. — Pokopali so v Pueblo, Colo., rojaka Ignacija Klančarja. — V Clevelandu je umrl rojak Frank Hrovatin. — Duh se je omračil v Chisholmu Slovincu Rudolfu Čampa, staremu 24 let. — V Hibbingu se je med delom v enem tukajšnjih rudnikov ponesrečil rojak Jernej Jerina, star 25 let, samski, doma iz Logatca na Notranjskem. Nesreča se je pripetila, ker je padel v rov 30 čevljev globoko in se pri tem hudo poškodoval na križu in notranje. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer trdijo zdravniki, da bode sčasoma okreval. — Umrl je v Calumetu Matija Vidos iz Dolič na Belokranjskem.

— V Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem se je odpovedal županstvu vsled bolezni g. Jožef Bohinjec. Dne 23. februarja t. l. je bil izvoljen novim županom g. Franc Štern, posestnik v Zalogu, pristaš S. L. S.

— Težko je obol el g. Ivan Trpin, župnik v Mošnjah.

— Ljudska šola v Podbrezjah pri Podnartu se še letos razširi v dvorazrednico.

— Iz mestnega občinskega zastopa v Kranju je izstopil, kakor se nam poroča, davčni oficijal, g. Josip Tajnik.

— Nepošten poštni sel. Minoli torek so orožniki prijeli Franca Dežmana, poštnega sela v Sp. Hrušici pri Ljubljani in ga izročili deželnemu sodišču. Dežman je lani meseca novembra pomeveril 200 K, ki jih je imel na podlagi poštnih nakaznic izročiti Mariji Vrščaj v Česnjicah. Ponaredil je podpis na prejemnem listu in denar obdržal zase. Osumljen je nadalje, da je iz Amerike došla pisma, v katerih je domneval denar, odpiral in si vsebino pridržal. Koncem januarja tekočega leta je našel neki posestnik v bližini Zagradišča za nekim grmom cel sveženj pisem in drugih poštnih pošiljatev, ki so bile odpravljene s poštnega urada v Sp. Hrušici; Dežman jih je iz neznanega vzroka vrgel proč, nekatera pisma so bila že odprta.

RUSINI PREKINILI POGAJANJA S POLJAKI; FINANČNI NAČRT POKOPAN?

Včeraj popoldne je imel v Lvovu odsek za volilno reformo v gališki deželni zbor svojo sejo, kjer je padla odločitev. Najprej so se imeli pogajati o zaokroženju posameznih volilnih okrajev, nato pa določiti število poslancev in razdeliti na posamezne stranke. Obe konservativni stranki poljskega kluba sta sklenili, da prepustita Rusinom 27 odstotkov vseh poslancev, dočim jih zahtevajo Rusini 30. Tudi glede omejitve okrajev in okrajnih zastopstev so Rusini s svojimi zahtevami propadli. Nato je vstal zastopnik Rusinov dr. Lewicki, izjavil, da smatra pogajanja za pretrgana in zapustil posvetovalno dvorano. Njemu so sledili zastopniki poljske ljudske in demokratične stranke, ki so za kompromis z Rusini.

Govori se, da se bodo pogajanja nadaljevala na Dunaju, kamor so že odšli poslanci Abrahamovicz, dr. Leo in dr. Lewicki. Rusinski člani finančnega odseka so že dobili navodilo naj prično v odseku z obstrukcijo. O zasedanju gališkega deželnega zbora ni govora!

TUDI ITALIJA POMNOŽI VOJAŠTVO.

Ker hočeta Nemčija in Francoska svoji armadi pomnožiti in okrepiti z novimi tehničnimi napravami, ne sme seveda tudi

Italija zaostati. Vojni minister general Spingardi je že izjavil poslancem, da vloži vlada novo vojaško predlogo.

Koroške novice.

k »Freie Stimmen« so prinesle članek »Slovenisierung in Steiermark« — in pravijo, da Slovenci pri uradih na štajerskem napredujejo. »Slov. Narod« pa nasprotno trdi. Kdo ima prav?

k »Deutschnationaler Mittwochenblatt« se je zopet vršil v sredo. Dnevni red je bil: Eine allgemeine Aussprache über die politisch-nationalen Vorgänge! Že zopet diši po Dobernig! —

k Socialni demokrati — veselice in davki. V letošnjem predpustu so socialni demokrati v Beljaku priredili največ predpustnih zabav. Dve tretjini vseh zabav so imeli rdečkarji. — Dokazi za to: 1. Zapisniki pri gostilničarjih glede oddaje dvoran in prostorov; 2. vabila ali plakati za veselice.

k »Südmark«, št. Vid ob Glini. Tu je zopet zborovala podružnica »Südmarke«. In kdo je zopet hujskal? »Privandranen vandrovce«, »landfremder« Gustel Maške iz Gradca — torej nikak domačin — razumete, g. Lackner! — Govoril je seveda o namenih »Südmarke«.

k Zveza! — Podružnice nemškega »Schulvereina« za Celovec in okolico se bodo združile v nedeljo, dne 2. marca v skupno okrajno zvezo, da bodo lahko bolj uspešno in hitreje germanizovale slovensko okolico.

k Koroški slovenski medicinci, pozor! Razpisana je državna ustanova za koroške medicince s 600 K s 1. majem t. l. Pogoji: služiti toliko časa v deželni službi, kolikor časa je bil užitek ustanove, ali prejem ustanove vrniti. Pravico do te ustanove imajo vsi koroški medicinci brez izjeme — torej tudi Slovenci.

k Nemški »Schulverein« za Celovec in okolico si bo ustanovil okrajno zvezo podružnic, kakor smo že poročali. Da bo šolska germanizacija bolj uspešna, si je najel lastno pisarno. V Pliberku namerava postaviti dom za otroški vrtec. Naredili so tudi »Reiseplan« za nekega privandranega potovalnega učitelja z Dunaja, ki bo po različnih krajih vabil in snubil nezavedne Slovence — za nemško kulturo. Ta tuji »landfremder« vandrovski učitelj se imenuje Willscher z Dunaja in je celovške nemške stebre že podučil, kako se izvršuje nemško »Werbearbeit« pri Slovencih.

k Deželna zveza za tujski promet na Koroškem se je v svoji zadnji seji tudi posvetovala o tem, kako bi pridobili tudi Ruse za to, da bi se zopet skoz Avstrijo vozili na letovišča na Koroško — in ne drugam. Značilno.

k Nemško avstrijsko planinsko društvo bo letos imelo svoje glavno zborovanje v Beljaku. Tudi značilno! Vse sili proti jugu — ker Dobernig, ki je predsednik »Prometnega društva za tujce«, to zahteva.

k Umrla je v Celovcu polkovnikova udova gospa Ana Stankovič, rojena Suppan, hči bivšega celovškega župana.

k Premiččenje. Iz Brež je prestavljen železniški oficijal J. Rumpold za postajnega blagajnika v Celovec.

k Društvo za vzdrževanje zavoda za koroške idiote (ne smejte se!) v Celovcu razpošilja svoje petnajsto poročilo o svojem delovanju. Iz poročila posnamemo, da je zavod vodilo osem usmiljenk; v zavodu je 56 idiotov. Idiotsko se učili »Gebärdensprache«, vezelnja, pletenja, šivanja, krojaštva, čevljarstva itd.

k Roda - Roda se bo postavljala dne 6. marca t. l. v Celovcu s svojim neslanim humorjem. Dober tek, Celovčani!

k Takozvani »Teater« v Beljaku je šel oziroma bo šel kmalu v konkurz. Posmrtnico mu že piše renegat dr. Mischitz. Heil!

k Špital ob Dravi. Za župana v Špitalu je izvoljen trgovec Janez Cinel.

k Nekdanja knezoškofijska papirna tovarna v Pocksteinu pri Brežah se bo razširila. Sedanji posestnik tovarnar Karl Funder jo bo povečal in tovarno za papir zelo razširil.

k Polomi v št. Vidu ob Glini. Trgovec Fr. Mačnik v št. Vidu je zaprl svojo trgovino. — V št. Vidu se zadnji čas sploh polomi trgovcev »skrivnostno« množe.

k Skrivnostna dama. Iz št. Vida ob Glini. V št. Vidu ob Glini je umrla neka premožna delavka. Pred smrtjo pa je prišla v njeno stanovanje neka skrivnostna, z gostim pajčolanom zastrta dama, češ, da je njena »dedna« teta in je odnesla vse dragocenosti in hranilno knjižico. Delavka je bila v bolnišnici. Sedaj pa sodišče preiskuje, kdo je bila ona skrivnostna teta, ki je odnesla bogato dedščino.

ZAKON O IZSELJEVANJU.

Vlada namerava predložiti parlamentu zakon za izseljenje. Besedilo zakona je že ugotovljeno. Po tej postavi mora imeti vsak izseljenec posebno legitimacijo. Kot posvetovalni organ se prideli trgovinskemu ministrstvu poseben izseljeniški svet. Poleg tega se imenujejo v deželah, kjer izseljevanje cvete, posamezni okrajni in občinski odbori za izseljevanje. Izseljeniški urad bo oskrboval izseljencev važne informacije za naseljevanje. Kdor bo nabiral delavce za poljsko in rudarsko delo, bo moral imeti posebno dovoljenje od deželne oblasti za tri leta. Nabiranje delavcev čez morje bo pa prepovedano in bo samo v izjemnih slučajih dovoljeno. Posebno strogo so odločbe proti trgovini z dekleti. Kdor odvede kako dekle k izvrševanju obrti nečistosti v drugi državi, se kaznuje z zapornom od 4 tednov do 3 let. Ako izvrši kdo ta zločin z lažnjivimi pretvezami, se kaznuje z zapornom do 5 let. Kdor pa neomadeževana dekleta k temu pripravi, se kaznuje z zapornom do 10 let in globo do 20.000 K.

IZPRED LJUBLJANSKEGA POROTNEGA SODIŠČA.

Težko pohabljenje. Že preteklo leto se je vršila porotna razprava proti Francetu Jemcu, 21 let staremu sinu posestnika v Trzinu, ker je 22 let starega Petra Vrbiča, delavca v Trzinu, z nožem v hrbet sunil in ga podrl na tla, kar je imelo za posledico vedno hiranje mladega fanta. Ker ni bilo pri prvi razpravi možno o posledicah te poškodbe sklepati, se je na predlog državnika razprava prelozila. — Sedaj je po krivdoreku porotnikov sodišče Franceta Jemca obsodilo na dve leti težke ječe.

Poživljeni oče. Matevž Potočnik, 42 let star, oženjen, čevljar iz Predtrga, je delomržen in pijančevanju udat ter silovit človek. On je bil prava nadloga svoji rodbini, pretepal je ženo in otroke in namesto da bi bil delal v svojem obrtu, je od hiše do hiše beračil ter se dal od svoje revne žene preživljati. Bil je že pred dvema leti zaradi tatvine in oskrumbe na 13 mesecev težke ječe obsojen, a to ga ni popoboljšalo, marveč je zopet zagazil v svoje stare grešne navade. Zapeljal je svojo 11letno hčerko k dejanju, katerega označi kazenski zakon kot hudodelstvo v smislu §§ 127, 128 in 131 k. z. Ko sta došla orožnika na njegov dom o tem poizvedovat, mu je orožniški stražmojster, ker je hotel pobegniti, napovedal aretacijo. Tedaj se je Potočnik temu z vso silo uprl, orožnikoma nevarno grozil, češ, da bosta že videla kdo je on, kadar bo prost. Orožnika je tudi zagrabil za rokav ter se z njim trgal, vendar se je orožnikom posrečilo ga vklemiti. Tudi je orožnika obkldalo z najgršimi psovskami. Kakor prefrigan hudodelec se je izkušal s tem odtegniti roki pravice, da je trdil da ni pri zdravi pameti, kar pa zdravnik odločno zanikujeta, pač pa pritrdita, da je vsled žganjpitja duševno manj prištevit. — Porotniki so se soglasno izrekli za krivdorek, naka je sodišče Potočnika obsodilo na 8 let težke ječe, poostrene s temnico vsako četrletje.

Mlada roparja. Danes se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem pričela razprava proti Antonu Zormanu, 21 let staremu, v Hruševju rojenemu in v Hrenovici pristojnemu delavcu, nestalnega bivališča, in Francetu Pišku, 20 let staremu, pri Sv. Križu blizu Vipave rojenemu in tja pristojnemu delavcu brez stalnega bivališča; oba obtožena zaradi hudodelstev ropa in deloma dovršene, deloma poizkušene tatvine, dalje prestopkov zoper varnost lastnine in vlačuganja. Ta razprava, na katero je povabljenih 33 prič, se je zaradi obsežnega materiala določila na danes in jutri. Obširneje o tem bomo jutri poročali.

Štajerske novice.

Š Skupni kandidat liberalcev in štajercijancev v kozjanskem okraju pri zadnjih deželnozborskih volitvah, znani Bucel, ki je navadno začel svoj govor z besedami: »Pri nas so tri stranke, liberalci, klerikalci in Nemci (!)« itd., je v noči dne 5. februarja izginil. Priroveduje se, da jo je zaradi dolgov popihal v Ameriko. Naši stranki je storil veliko krivic; zdaj jih bomo lažje pozabili, ko nas bode ločila velika luža. Dr. Kukovca še opozarjamo, da je pri nas sedaj mesto skupnega kandidata prosto.

Š Premeščen je okrajni komisar dr. Luka Volte iz Ptuja v Celje.

Š Zmaga. Pri občinskih volitvah v št. Vidu pri Grobelnem je v II. in III. razredu zmagała S. K. Z. I. razred imajo liberalci

Š Občinske volitve v Rušah. Slovenci so častno zmagali socialni demokratje in nemčurji pa doživeli veliko blamažo.

š V šali ustreljena. Pri Sv. Volbenku v Slovenskih goricah je poštni ekspedijent Čuček v šali pomeril z revolverjem proti svoji gospodinj. Nakrat se je strel sprožil in krogla je zadela gospodinj v prsi. Nevarno ranjeno so prepeljali v bolnico.

š Oskrbnik aretiran, ker je na sumu, da je morilec. Uslužbenko gradu pri Bralovčah, Marijo Ribič, so našli te dni v potoku mrtvo. Vse sumi, da je bila Marija Ribičeva umorjena. Aretirali so oskrbnika Achtiga, ker ga sumijo, da jo je on umoril. Oskrbnik gradu je imel z umorjeno razmerje.

š Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 2. marca ob pol 8. uri zvečer se vprizori »Ben Hur«, ki je do sedaj povsod nešteto krat napolnil gledališče.

š Utonil. Iz Celja poročajo: Drvar Anton Weber, doma iz Poljane pri Jurkloštru, je šel nedavno v št. Pavel pri Preboldu svoje potrebnosti nakupovat. V temi je pot zgrešil, zašel v grajski ribnik ter utonil. Drugi dan so ga mrtvega potegnili iz vode.

š Zadruga mariborskih čevljarjev zviša s 1. marcem cene izdelkov za 10 procentov.

š Za župana v Radencih je izvoljen g. Jakob Zemljich.

š Smrtna kosa. V Hočah je umrl posestnik in krojaški mojster Jurij Kanzler. — Pri Sv. Barbari v Halozah je umrl posestnik in gostilničar Anton Reicher.

Teleonska in brzojavna poročila.**IZJAVA MINISTRA SASONOVA O ALBANSKEM VPRAŠANJU. RUSIJA JE ODLOČNO ZA TO, DA DJAKOVO IN DEBAR PRIPADETA SRBIJI.**

Pariz, 28. februarja. Ruski minister za zunanje zadeve Sasonov je zastopnikom pariškega časopisa v Peterburgu izjavil: »Mi ne smatramo vprašanja mej Albanije za vprašanje našega samoljubja. Mi niti najmanj ne mislimo na to, da bi zavoljo vprašanja, komu naj pripadeta Djakovo in Debar, Avstrijo provocirali. Mi si prizadevamo le, da bi Avstrija uvidela, kakšna nova nevarnost bi za nas nastala, če bi zaradi tega vprašanja nastal konflikt med Avstrijo in Srbijo, kar hočemo mi na vsak način preprečiti. Srbijo je treba v interesu miru v tem vprašanju zadovoljiti. Samo ozir priateljstva narekujejo Rusiji to politiko, sicer bi bili mi Avstriji radi še kaj koncedirali. Zaradi Djakova in Debara nobena velevlast ne bo začela vojske, toda stališče Srbije glede tega vprašanja bi utegnulo provocirati nove komplikacije, katerim se hoče Rusija ogniti, in gotovo tudi Avstro-Ogrska.«

»REUTER« O ALBANSKEM VPRAŠANJU.

London, 28. februarja. Dasi je skoro gotovo, da se bodo velesile glede mej Albanije v glavnem zedinile, se formalni sklepi ne bodo storili, dokler bo trajala vojska dalje in dokler se bo Skader oblegal. Ko se začne zopet mirovna pogajanja, za kar je dosti upanja, se bodo dogovori glede Albanije izpremenili v formalne konvencije.

RUSKI VOJNI HUJSKAČI.

Peterburg, 28. februarja. »Novemu Vremenu« ni všeč, da se vrše med Avstrijo in Rusijo pogajanja, ki utegnajo imeti vsestransko zadovoljiv uspeh (razun za Črno goro), in opominja rusko diplomacijo, naj v vprašnju Drača ne odneha, češ, da utegnemo potem Avstrija doživeti diplomatsko Sadovo.

VPRAŠANJE SRBSKE LUKE.

Belgrad, 28. februarja. Ministrstvo javnih del je izdelalo projekte glede jadranske železnice in albanske luke, ki se ima Srbiji odkazati ter jih predložilo min. predsedniku. Stvar je postala aktualna, ker se bo konferenca v Londonu s tem vprašanjem pečala.

IZGUBE NA BRDANJOLU.

Belgrad, 28. februarja. »Štampa« poroča o bojih za Brdanjol, da je padlo 200 Srbov, ranjeni jih je bilo 670, 640 jih je padlo v roke Turkom. Četrtri bataljon 11. polka je izgubil 13 častnikov. Črnogorci so pa imeli 3500 mrtvih in ranjenih.

VPRAŠANJE DEMOBILIZACIJE V AVSTRIJI IN RUSIJI.

London, 28. februarja. Dobropoučeni krogi so obveščeni, da izideta na Dunaju in v Peterburgu že jutri naredbi, glasom katerih se izvrši na severnih mejah demobilizacija. Glede avstrijsko-ruskih pogajanj zaradi Albanije posameznosti seveda niso znane, gotovo pa je, da je glede Skadra in Peči dosežen popoln sporazum, glede Djakova in Debara pa ne. Rusija se boji, da bi se Srbija uprla in bi tako nastal konflikt med njo in Avstrijo, ki bi Rusijo zopet prisilil, da mobilizira. Rusija hoče albansko vprašanje rešiti tako, da se bosta tako Srbija kakor Črna gora

zadovoljili saj toliko, da ne bosta provocirali intervencijo Avstrije, ki noče čet z juga odpoklicati.

MIR NI DALEČ.

Berolin, 28. februarja. »Berliner Tageblatt« se iz Sofije poroča, da se veliki vezir potom ruskega poslanika v Carigradu prizadeva skleniti z Bulgarijo mirovne preliminarije, in sicer odstopi Turčija Odrin in privoli v mejo Eniada—Enos.

London, 28. februarja. Angleška vlada je potom svojih zastopnikov v Sofiji, Atenah in Belgradu stavila vprašanje, kakšne pogoje stavlja balkanska zveza za mir s Turčijo. Porta je namreč voljna skleniti mir pod pogoji, ki se znanemu stališču velesil v tem vprašanju zelo približujejo.

Belgrad, 28. februarja. Oficielni krogi pravijo sicer, da se glede nadaljevanja mirovnih pogajanj ni doseglo še nič konkretnega, da pa mir ni daleč.

Dunaj, 28. februarja. Na merodajnem mestu trdijo, da jim ni znano, da bi se med Turčijo in balkansko zvezo v Peterburgu vršili že zdaj mirovni dogovori, vendar se bodo mirovna pogajanja morebiti že prihodnji teden začela.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 28. februarja. Izve se, da je včerajšnja konferenca poslanikov bila zgolj formalnega značaja in ji je predsedoval državni podtajnik sir Nicholson, ker se sir Grey sploh še ni z dežele vrnil v London.

VELEVLASTI ČAKAJO ODLOČILNEGA UDARCA?

London, 28. februarja. Politični krogi trdijo, da pričakujejo odločilnega udarca na bojišču, ki se bo moral kmalu zgoditi, da se potem resno odločijo za intervencijo v prilog miru.

Samoumor devetletne deklice. Iz Berolina poročajo: V Eisenachu je te dni izvršila samoumor devetletna deklica, hčerka delavca Schaumkessel. Iz strahu pred očetom, ki je imel priti iz zopora, v katerega je bil obsojen zaradi mučenja svoje družine, je skočila čez mostno ograjo in utonila v vodi. Nekega desetletnega dečka, ki jo je hotel zagrabit, se je s silo ubranila in bi ga kmalu s seboj vred v vodo potegnila.

LASTNOROČNO PISMO KRALJA**PETRA NA RUSKEGA CARA.**

Belgrad, 28. februarja. Ob priliki jubileja Romanovov ponese metropolit Dimitrije v Peterburg lastnoročno pismo kralja Petra ruskemu caru.

BULGARIJA IN SRBIJA.

Belgrad, 28. februarja. Semkaj je dospel bulgarski general Paprikov v vojaški misiji.

KOLIKO JE INOZEMSKIH LADIJ V CARIGRADU.

Dunaj, 28. februarja. Število inozemskih vojnih ladij, ki so usidrane pred Carigradom, znaša 14.

PREKISLO GROZDJE ZA LAHE.

Pariz, 28. februarja. Tu se govori, da je Italija res nameravala Rhodos od Turčije kupiti, da pa sta Francija in Anglija proti temu protestirali.

BULGARSKO POROČILO Z BOJIŠČA.

Sofija, 28. februarja. Na celnem vojnem pozorišču so operacije zaradi izrednega mraza in slabega vremena ustavljene. Jutri se zbere sobranje, da nadaljuje prekinjeno zasedanje.

V ODRINU JE SLABO.

Berolin, 28. februarja. »Lokalan-zeiger« poroča iz Sofije: Turki že 18 dni nič več ne izpadajo. Begunci in ujetniki so v najslabšem stanju. Kruha je v trdnjavi le še za 10 dni. Vsak dan umre več oseb vsled gladu.

ODRIN SE OBSTRELJUJE DALJE.

Carigrad, 28. februarja. Obstreljevanje Odrina traja dalje. Ogenj turških fortov je napravil med oblegovalci veliko škode. Posadka se še vedno energično brani. Avstrijscev je v Odrinu 20—25 rodbin s 100 osebami. Avstrijska kolonija je sploh najštevilnejša.

DJAVID PAŠA.

Carigrad, 28. februarja. Vest, da koraka Djavid paša s 15.000 možmi proti Bitolju, se potrjuje, vendar nihče ne veruje v uspeh take ekspedicije.

BULGARSKO SOBRANJE.

Sofija, 28. februarja. Danes se je sobranje zopet zbralo k seji. Ministrski predsednik Gešov se je razgovarjal z načelniki strank. Vlada ne želi, da bi se vršile debate o zunanjem položaju.

ENVER BEGOVE PUSTOLOVŠČINE.

Carigrad, 28. februarja. Poveljnik X. zbora v Gallipoliju Huršid paša in šef njegovega generalnega štaba Enver beg sta dospela semkaj in z vezirjem konferirala. Pravita, da nameravata čete iz Gallipolija prepeljati do neke

tajne točke ob morju, kjer jih hočeta izkrcati in Bulgarom pasti v hrbet. — Vojaška uprava je sklenila uporabljati za trénsko službo tudi kamele. — Policija je zaprla včeraj več Grkov in Makedoncev ter trapezuntsko deputacijo, ki je prišla v Carigrad k volitvi patriarha.

ZBORNICA.

Dunaj, 28. februarja. Danes se je vršila v navzočnosti ministrov Stürgkha in Zaleskega konferenca seniorov.

V debati je bilo vprašanje, se bo li dala finančna reforma rešiti v plenumu še pred Veliko nočjo.

Dr. Lewicky je v imenu Rusinov izjavil, da imajo tudi Rusini interes na tem, da se deželne finance sanirajo, da pa se mora preje skleniti v Galiciji deželna volivna reforma.

Dr. Leo je v imenu Poljakov izjavil, da se bo poizkušalo volivnoreformni odsek gališkega deželnega zbora prihodnji teden še enkrat sklicati. Dotlej naj se pa dr. Sylvestru prepusti, da skliče eno ali dve plenarni seji, da se rešijo druga vprašanja, ki so že dovršena.

Stürgkh se je naziranjju dr. Lea pridružil in dejal, da ima vlada velik interes na tem, da se fin. načrt reši.

Končno so se seniori sporazumeli, da se vrši prihodnja plenarna seja 6. ali 7. marca.

Soc. demokrati so zahtevali, da se v zbornici sproži tudi vprašanje rezervistov in zahtevali, da deželnoobrambni minister na tozadevne interpelacije odgovori.

Iz Lvova se poroča, da se bo gališki volivnoreformni odsek sklical prihodnji tork.

CENTRALNA ZADRUŽNA BLAGAJNA.

Dunaj, 28. februarja. Narodnega spodarski odsek se je danes baval zopet s predlogo o ustanovitvi osrednje zadružne blagajne.

Po temeljitim referatu dr. Kreka so poslanci nemške zveze podarjali, da je Krekov referat enostranski, ker se ozira le na agrarne, ne pa na obrtne interese.

Čehi so se temu pridružili in predlagali konferenca v osebi Frante, Nemci pa so predlagali za konferenca Einspinnerja.

Predsednik dr. Ellenbogen je odredil glasovanje in je bilo za Franto oddanih 7, za Einspinnerja pa tudi 7 glasov. Predsednik je nato enunciral, da se sploh noben korreferent ne izvoli, ker je ostalo vprašanje vsled enakosti glasov nedoločeno.

Nemci in Čehi so predsedniku ugovarjali, dr. Krek pa je potrebo korreferenta zavračal.

Končno se je sklenilo izvoliti 12-članski pododsek, ki naj proučuje tudi obrtno plat vprašanja in izvoli obrtnega korreferenta.

OGRSKE HOMATIJE.

Budimpešta, 28. februarja. V današnji seji zbornice je poslanec baron Senniey zahteval, naj se zbornica razpusti.

Za generalni štraj v ponedeljek je vse pripravljeno. Mesto je polno vojaštva, vsa javna poslopja so že zastražena, na trgu se pa vrši veliko nakupovanje živil od strani prebivalstva, kar je povzročilo, da so cene zelo poskočile.

Ministrskemu predsedniku Lukacsu je narodna delavska stranka votirala zaupnico, za katero se je Lukacs v narodni kazini prisrčno zahvaljeval in dejal, da bo kljub hudi gonji na svojem mestu pogumno vztrajal.

OBRAVNAVA PROTI PAVLU KUN-SCHAKU.

Dunaj, 28. februarja. Obravnava proti Pavlu Kunschaku bo pred dunajskimi porotniki 28. in 29. marca.

ŠTRAJK PISMONOŠ V MILANU.

Milan, 28. februarja. Vsi brzojavni pismonoše so stopili zaradi mezdnege prepira v štrajk.

SUFRAZETE.

London, 28. februarja. Sufrazete so včeraj zopet več brzojavnih drogov prežagale in žice prerezale.

GLEDIŠČE ZGORELO.

San Sebastian, 28. februarja. Tukajšnje gledišče je popolnoma zgorelo.

LEDENE GORE.

London, 28. februarja. Po atlantskem morju plove zopet veliko ledenih gor.

Ljubljanske novice.

Ij Občinski svet bo imel redno sejo v četrtek, dne 6. t. m. Seja se je prelozila do tega dne, da bo mogoče pravočasno dotiskati in razposlati načrte službenih pragmatik, o katerih je odsek ravno kar končal svoja posvetovanja

ter bo občinski svet o njih sklepal v tej seji.

Ij Umrla vsled žalosti nad možovo smrtjo. Poročali smo, da so na pokopališču sv. Križa dne 25. februarja našli nezvestno na grobu svojega moža gospo Amalijo Hoffmannovo, vdovo računskega svetnika, staro 68 let. Dne 25. t. m. je bilo ravno pol leta, ko je gospej umrl soprogo. Šla je žalovat na grob svojega soproga, pri tem pa jo je v neizmerni žalosti zadela kap na možgane. Zgrudila se je nezvestna grob, ki je pokrival ljubljene soproga. Tako so jo dobili ljudje in jo odpeljali v deželno bolnico, kjer se od 25. t. m. ni več zavedla. Danes ob 2. uri zjutraj je pa gospa umrla. Izpolnila se ji je želja — združena je s svojim soprogom. Svetila ji večna luč!

Ij Žrtev navihane goljufice. K tozadevni predvčerajšnji notici smo izvedeli, da je Terezija Martinčičeva, kljub svoji telesni abnormalnosti prava mojstrica v enakih goljufijah, zaradi katerih je bila tudi že predkaznovana. Ženšče je bilo pa sicer dobrega srca. Za denar, katerega je v št. Vidu izgoljufala, je kupila družinici, pri kateri je stanovala, razne potreščine, a pustila pa za spomin precej obveznosti, tako da ista ni imela od nje nikakega dobička. Obiskovala je razne gostilne, a nikoli sama, marveč je imela vedno seboj par žensk, katere je dobro pogostila. Na razna vprašanja je prav tajinstveno pripovedovala, da je zadela v loteriji 1400 K, s katerimi bode pač morala živeti do meseca maja, mogoče si bode morala do takrat še kaj izposoditi. Pa to nič ne de, maja bode pa srečna, ker dobi izplačano velikansko srečko, srečni pa ne bodo s tem njeni sorodniki, ki jo nič kaj ne marajo, pač pa oni, ki ji bodo dobro postregli. In te sreče si je vendar zaželel po njeni smrti in tudi med življenjem marsikdo, posebno prijazni pa so bili z njo gostilničarji, ki bi jo bili prav radi vzeli k sebi na stanovanje in so jo nekateri tako radi imeli, da so ji dajali jedil in pijače kar zastoj, ali pa pod ceno. Saj je pa tudi obljubovala, da dobi oni kamor bode šla stanovat, takoj polovico denarja izžrebane srečke, da bo le dobro ravnal z njo, polovica bo pa do njene smrti že zadostovala za njene potrebe, kar bo pa še ostalo, bo zapustila pa raznim dobrim prijateljem in prijateljicam. To je tako imponiralo, da so ji nekatere ženske donšale zastoj kar je potrebovala. Seveda ker jih potem zato dobro pogostila, so ji pač verjeli in bi bila dobila tudi denar, ako bi bila hotela zanj le reči. Ker se ji je šentviški tisočak hitro tajal, si je navihanka bržkone s tem pripravljala pot za novo žrtev, katero bi bila prav lahko dobila, kakor trdijo neki »interesenti« sami, ako bi preje ne bila zapadla roki pravice. Vsi ki so upali na bogato dedščino, nočejo sedaj o tem ničesar vedeti in sramežljivo zro v tla, ako jih kdo popraša za bogato Dolenjko.

Ij Iz gledališke pisarne. Jutri v soboto (nepar) se po večletnem premoru prvič v sezoni uprizori Rossinijeva opera »Brivec Seviljski«.

Ij Razmere pri ljubljanskem užitinskem zakupu. Prejeli smo: Z ozirom na notico v Vašem cenjenem listu naznanjam Vam, da je našla med nami — pazniki, soglasno odobranje. Tudi meni je znano, da nek prejemnik daje paznikom namenjen premog neki nemški privatni stranki v Koližju. Ni mi pa znano sicer, če ima ta prejemnik v to dovoljenje mogočnega gospoda Valentiča ali ne. Pa vsaj smo navajeni prezebat, oziroma v to primorani na veliko čast in zasluženje liberalne večine v občinskem svetu. Ker vidimo, da imamo samo pri Vas odkrito zavetje, obračali se bomo odselej samo na Vaš list in preverjeni ste lahko, da Vam za to uslugo ne izostane naša hvaležnost.

Ij Umrlil so v Ljubljani: Ivan Brce, hiralac, 70 let. — Andrej Prebil, mestni ubožec, 75 let. — Franc Zupančič, železniški čuvaj v p., 60 let.

Ij Neprostopljiva kopelj. Včeraj popoldne je peljal posestnik Anton Ba-

hovec iz št. Vida z Iga posestnika Stefana Krušiča in njegovo ženo kakor tudi posestnico Marijano Štrukeljovo iz Vižmarjev. Ko jih pripelje do Karolinške zemlje, je proti kraju ceste tako nerodno zavil, da se je voz prevrnil in so vsi štirje pocepali v jarek, v katerem je bilo 1 meter visoka voda. Poleg tega, da so se vsi štirje do kože premočeni komaj skobacali iz mrzle kopeli ter tudi konja z veliko težavo rešili, je zadobila Štrukeljova po životu znatne telesne poškodbe, pri konjski opravi se je pa naredilo za 100 kron škode.

Ij Plašna krava. Včeraj popoldne je posestnica Marija Beličeva iz Glince po Večni poti na samotež peljala iz št. Vida teleta, za voziček je bila pa privezana teletova mati-krava. Ko pridejo do železniškega prelaza pri Novi vasi, prisopiha vlak, katerega se je krava tako ustrašila, da je hipoma hotela zbežati nazaj, pri tem pa potegnila z vrvo voziček s tako močjo in ga vlekla nekoliko časa za seboj, da je Beličeva padla in se na obrazu nekoliko poškodovala. Ko je to videl v bližini stanujoči Jožef Dermastja, je prihitel naglo na pomoč in žensko rešil iz mučnega položaja.

Ij Voz in konj z upravo ukraden. Danes ponoči je bil kantinerki g. Sattlerjevi v topničarski vojašnici ukraden siv konj z upravo in voz. O storilcih še nimajo nobenega sledu. Pozor pred nakupom!

Ij Raca — ne pa ukradene klobase. V »Danu« je nekdo včeraj kradel čast spovedniku električne železnice gosp. Jerneju Muhiču, češ, da je izmaknil nekemu kmetu klobase. G. Muhiču pa ni treba krasti klobase — pač pa mu je klobase neki kmet podaril in g. Muhič ta dar ni odklonil, da, dal je celo kos klobase vozniku Banu. Ali je bil morda ta kos premajhen, da se sedaj »Dan« tako silno jezi? S takimi imenitnimi novicami naj bodo pri »Danu« vendar nekoliko previdnejši, ker sedaj imajo namesto »ukradene klobase«, navadno — časnikarsko raco.

Primorske vesti.

p Istrsko maščevanje. V okolici Poreča je hudobna roka porezala v vinogradih trte. Škoda znaša 14.300 K. En sam posestnik ima za 7000 K škode. Ker orožništvo storila le redkokrat zaloti, zahteva prebivalstvo, naj škodo občina poplača in na vsakega kmeta primeren znesek naloži.

p Žrtev poklica. Mladi medicincec Just Benussi se je v Pulju pri sekciji nekega trupla rani. Vsled infekcije je Benussi umrl.

p Žalosten povratek v domovino. Dne 26. t. m. je priplul iz Amerike v Trst parnik Austro-Americane »Martha Washington«. Na krovu je imel v III. razredu 17 umobolnih, ki so jih ameriške oblasti poslale nazaj v njihovo domovino. Zdravi so šli služiti tujini, bolni se vračajo. Slučajev blaznosti je zadnji čas med izseljenci vedno več.

p Vojaštvo se nastani tudi v Červinjanu ob meji. in sicer oddelek kavalerije. Municipij v Červinjanu se brani zgraditi vojašnico, trdeč, da so blagajne prazne.

p Zblaznela je vsled samoumora hčere. V Trstu se je vsled nesrečne ljubezni zadržala 27letna Lina Gregančeva. Ko je mati zvedela za samoumor svoje hčere, je žalosti zblaznela.

p Od dveh vlakov je bil povožen in strašno razmesarjen v Istri neki mladi mož Henrik Perko. V pijanosti je na progi zaspal.

Dobra služba 645
organista in cerkovnika
na slovenskem Koroškem se takoj odda. Več pove gosp. Jan. Milavec, izdelovatelj orgelj v Ljubljani.

Mohorjani — vsi se spomnite „Slovenske Straže“!

Proda se ali v najem da takoj

malo posestvo št. 13, ležeče tik posajice Radovljica, obstoječe iz 3 njiv, 3 malih gozdnih parcel in hišnega vrta. Več se izve v gostilni v Rakovci, postaja Sv. Jošt pri Kranju. 639

VABILO

na

XXI. redni občni zbor

Uzajemnega podpornega društva v Ljubljani

reg. zadruga z omejenim jamstvom,

kateri bo

v četrtek, 20. marca 1913 ob 5. uri popold. v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Odobrenje zapisnikov XX. rednega in izrednega občnega zbora.
2. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku za leto 1912.
3. Volitve.
4. Razni predlogi.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1913.

647

Nadželstvo.

Opomba: Občni zbor je le tedaj sklepčen, ako se ga udeležijo deseti del članov. Ako bi se jih ne udeležilo zadostno število, se vrši drugi občni zbor na podlagi § 27 društvenih pravil v petek dne 28. marca 1913 ob 5. uri popoldne z istim sporedom in na istem kraju.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

dan	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celsiju	vetrovi	nebo	padavina v 24 urah v mm
27	9. zveč.	732,2	3,1	sl. jz.ah.	del. obl.	
28	7. zjut.	712	2,2	sl. jz.ah.	oblačno	1,0
	2. pop.	730,3	10,1	„	jasno	

Srednja včerašnja temp. 2,2°, norm. 10°.
Po noči je padlo malo dežja,

Vabilo

na

XXII. redni občni zbor

„Uzajemne zavarovalnice“

proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov v Ljubljani

ki se bode vršil

dne 6. marca 1913 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih Dunajska c. 19.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobranje letnega računa za l. 1912.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

Ker ni bilo v smislu § 31 na prvem občnem zboru zastopanih predpisano število članov, se skliče drugi občni zbor.
Drugi občni zbor je v zmislu istega paragrafa sklepčen ne glede na to, kako število članov je navzočih. 648

Trdka

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg 22

oljudno naznanja, da so šele spomladanske novosti

Ulice naj ne samudi
ugodne prilike kupiti res dobro
blago po nizkih cenah.

v veliki izbiri.

656

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Potrtega srca naznanjamo žalostno vest, da je včeraj popoldne po kratkem trpljenju naš dragi stric in stari stric, gospod

Anton Jebačič

sprevodnik južne železnice v p.

v 72. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v nedeljo dne 2. marca ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Emonska cesta št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

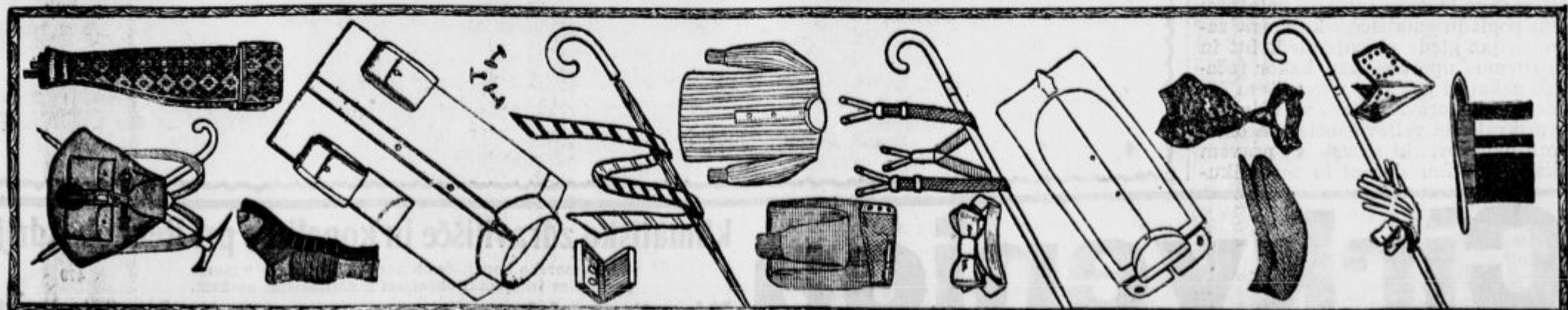
Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi trnovski in pri č. oo. frančiškanih.

Pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 28. februarja 1913.

Žalujoči ostali.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Priporočajo se

nova specialna modna trgovina za gospode I. Kette, Ljubljana

Franca Jožeta c. 3.

Novo cerkveno glasbeno delo.

(Konec.)

Njemu se je v prvi vrsti zahvaliti, da je prišla moderna glasba pri nas do zeljave, kar pričajo naše novejšje skladbe, ki jih nahajamo v tem zborniku. Seve, da si ne sme misliti vsak mlad skladatelj, da je zato, ker je on mlad in ker so prinesli »Novi Akordi« že kako njegovo skladbo, že tudi res in to v dobrem pomenu modern in pa zato, ker se je potrudil kaj nemogočega skupaj spraviti, ki nasprotuje vsem glasbenim pravilom. K temu je treba poleg talenta še tudi temeljitega glasbenega znanja, brez katerega ne gre. Pa pustimo to, pogledajmo si gori navedene pesmi Stanka Premrla. Iz njih razvidimo, da stoji gospod Premrl na stališču moderne kompozicije. V svoji harmonizaciji ni ozkosrčen in uporablja pridobitve modernih nazorov v glasbi. To pa ni nikakor na kvar omenjenim skladbam, temveč jim daje ono resnobo duha, ki je potrebna cerkvenim, nabožnim napevom in ki jih varuje pred mehkužnostjo ali celo frivolnostjo. Samostalno vedenje glasov, prepleteno s prehalnimi in zamenjevalnimi toni, s prelitlaji, zadržkami itd. daje celi harmonizaciji njegovih napevov nekako točnost, kar varuje pred monotonijo in stagnacijo toka glasov in daje skladbam ono resnobo, ki jo zahtevamo od cerkvenih napevov. In tako imajo ti napevi, dasiravno so le kratki, vendar le po in primerno harmonizacijo.

Moderna glasba je, kar se tiče harmonizacije, rekli bi, nazore, s tem, kaj je dovoljenega in kaj ni dovoljenega, nekako razširila. Prejšnje čase, če si hotel na levo, se ti je zaklinalo: Ni dovoljeno! Če si hotel na pravo kreniti, je stalo zapisano: Prepovedana pot! Danes pa je v glasbi glavno pravilo: Vse je dovoljeno, kar se lepo glasi. S tem pa ni še rečeno, da tisti že zato moderno komponira, ki ne pozna in ne ravnja po glavnih pravilih. Glavna pravila obstoje vedno prejkoslej, imajo pa svoje izjeme, katerih uporaba na primerenih mestih ni le dovoljena, temveč zelo učinkuje.

Premrl se drži gori navedenega glavnega pravila in zato ni v svoji harmonizaciji ozkosrčen in boječ. Le na tako stvar bi ga hotel opozoriti, mogoče pa, da je to le tiskovna pogreška. V napevu Sv. Ane, štev. 16., v tretjem taktu prve vrste v basu in tenoru sem našel v teh dveh glasovih na dve paralelni kvinti, za kateri se jaz ne morem ogrehati, namreč D-as in Es-b, prva je torej zmanjšana, druga pa čista kvinta.

Nekateri si iz takih prepovedanih postopov ne delajo preglavice, jaz in z menoj menda mnogo njih, pa nisem prijatelj takega postopa glasov, ker se v vokalnem stavku ne glasi lepo. V instrumentalnem slogu take kvinte niso tako občutne kakor v vokalnem in tam se taka izjema lahko dovoli. Postop dveh glasov nasprotno iz čiste kvinte v zmanjšano kvinto se seveda lahko rabi brez oporeke. Da, še več, Gounod na primer rabi v svoji operi »Faust« v poslednjem zboru »Christ ist erstanden« celo postop glasov v paralelnih kvintah in oktavah C-g-c in D-a-d. Nad šestdesetkrat sem pel na gledališču v Zagrebu to opero in nikdar ne bom pozabil, kako globok in veličasten vtis je napravilo name ravno to mesto in tako gotovo tudi na druge. Da je vedel Gounod za te čiste kvinte in oktave in da jih je namenoma napisal, dasiravno nasprotujejo pravilom harmonije, je brezdvomno; dosegel pa je s to izjemno harmonizacijo mogočen učinek. Zakaj? O tem razpravljati ni tu moj namen. Hotel sem s tem le povedati, da se včasih dajo obiti tudi stroga pravila, ako je to umestno in pa ako ima skladatelj razloge za to. V gori navedenem slučaju pa se mi ne zdi umestna izjema, ker se ne glasi lepo. Zato bi bilo bolje, ako tam poje bas es namesto d. S tem bi se tudi izognilo prečnosti (Querstand), katera bi sicer nastala med basovim d in sopranovim des, ki sledi precej na to. Omenil sem pa to zadevo le zgolj zato, da pojasnim v tem pogledu stališče, katerega zavzemam jaz glede omenjenih kvint in njih izjemne uporabe, ker, kakor rečeno, so nekateri posebno v novejšem času drugih nazorov. S tem pa ni nikakor prikrajšana veljava in lepota omenjenih napevov, ki so vsi v pravem cerkvenem duhu zloženi in se odliku-

jejo ne le po spevnosti, ampak tudi po prelepi in ne vsakdanji harmonizaciji.

Vsa zbirka obsega sledeče napeve: 1. Sv. Nikolaj, 2. Sv. Štefan, 3. Sv. Janez Evangelist, 4. Nedolžni otroci, 5. Sv. Pavla spreobrnjenje, 6. Sv. Jožef, 7. Sv. Jurij, 8. Sv. Florijan, 9. Sv. Alojzij, 10. Sv. Janez Krstnik, 11. Sv. Peter in Pavel, 12. Sv. Ciril in Metod, 13. Sv. Mohor in Fortunat, 14. Sv. Vincencij Pavlanski, 15. Sv. Jakob apostol, 16. Sv. Ana, 17. Sv. Lavrencij, 18. Angeli varuhi, 19. Vsi svetniki, 20. Sv. Lucija.

Naj pristavim še, da je gospod skladatelj s svojimi napevi ustregel veliki potrebi, katero posebno organisti po deželi že dalj časa občutijo; razen Riharjevih in nekaterih drugih napevov v Ceciliji, Liri Lionski itd. v čast svetnikom je bilo to polje le malo obdelano. Ker so Premrlovi napevi vrh tega še tudi pisani v taki legi in obsegu glasov, kakršnega nahajamo posebno pri pevkah in pevcih po deželi, bodo organisti gotovo radi posegli po njih, kar posebno priporočamo. Ako jih bodo dobro izvajali, bodo napravili gotovo najboljši učinek. Med drugimi naj omenim posebno lepo učinkujoči napev Sv. Vincencija Pavlanskega s kratkim sopranovim ali tenorovim samosplovom in zborom, ki se posebno odlikuje.

Dobe se napevi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, katera razvija v pogledu založništva cerkvenih kompozicij, posebno v zadnjem času, jako marljivo delavnost, katera zasluži izdatne podpore vseh prizadetih faktorjev. Partitura stane 2 K 40 vin., posamezni glasovi pa po 60 vin. Fr. Gerbič.

KNJIGOTRŽTVO.

* **Žun, Osebna dohodnina.** Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drž. zak. o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi odločbami c. kr. upravnega sodišča in raznimi vzorci. Cena 1 K 20 vin., po pošti 1 K 30 vin. — Ker bo kmalu potekel ro, do katerega mora vsak pri c. kr. davčni oblasti podati napoved o osebnih dohodnini, opozarjamo na to praktično knjigo, ki bo vsakemu to napoved znatno olajšala. Kdor bo imel pri roki to knjigo, uveljavil bo lahko marsikak odbitek. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

* **Vežbalna povelja za naše »Orle«** in požarne brambe vsebuje knjižica »Slovensko nemški razgovori«, ki je izšla ravnokar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in stane 1 K 20 vin. Iz te knjižice se bo vsak načelnik najprej naučil, kako se glase pravilna slovenska povelja v primeri z nemškimi. Po podobni zbirki se je od vseh strani često povpraševalo, radi česar bo dobrodošla. Oba dela »Nemščina brez učitelja« (I. del slovnica, II. del razgovori) veljata skupaj vezana v celo platno samo 2 K 80 vin.

* **Vojaški novinci** naj si nabavijo knjižico »Slovensko nemški razgovori« (»Nemščina brez učitelja«, II. del), ki je ravnokar izšla v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani, kjer se dobi za ceno 1 K 20 vin. izvod. Ko nastopi mladenič vojaško službo, pride takorekoč v nek tuj, čisto nov svet. Navedena knjiga vsebuje poleg drugega natančen pouk za vojaške novince v obliki povelj in potrebnih odgovorov. Iz nje bo razvidel novinec vse, kar je treba vedeti v prvih in tudi poznejših dneh vojaškega življenja. Navedeni so tudi vsi vojaški čini in njih znaki, tako da bo novinec takoj spoznal, s kom govori; poleg tega se nahajajo v knjižici tudi vsa vežbalna in druga povelja. Novinec, ki si bo nabavil in pregledal to knjigo, se bo hitro udomačil pri vojakih in si je lahko svest uspešnega poznejšega napredka. Oba dela »Nemščina brez učitelja« (I. slovnica, II. razgovori) veljata skupaj vezana v celo platno samo 2 K 80 vin.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. klr. odd. boln.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških pričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

: **Naročite „Slovenca“.**

Deklica

se sprejme na hrano in stanovanje
Poizve se v trgovini na Poljanski cesti 7.

Dr. Ivan Oražen

ne ordinira
do preklica

Kavarna Central

Vsak dan od 9. ure zvečer naprej

KONCERT

nanovo došle damske
tamburaške kapele

GRANIČAR

ki je tri leta z izbor-
nim uspehom svirala
v inozemstvu.

Vstop prost. Vso noč odprto.
Sestanek tujcev.

439

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zdrav. škofije

25. februarja
1913

Otvoritev

modne in športne trgovine
za gospode in dečke

I. Kettle

Franca Jožefa cesta 3, poleg konfekcijske trgovine Maček & Komp.

Cirkvenica

klimatiško zdravilišče in kopališče pri Reki ob Adriji.

Edino morskopališče ob Adriji s 300 metrov v morje
segajočim izhojenim obrežjem z najfinjšim peskom.

479

Eldorado za slabotne otroke.

Obširne prospekte
in pojasnila pošilja

Zdraviliška komisija.